

Determinatiebeleid 7-9HV 2017-2018

Dit document bevat:

- Overzicht van het determinatieproces.
- Toelichting en verdieping.
- Criteria niveaubepaling.
- Overzicht contactmomenten.

Overzicht van het determinatieproces:

De leerlingen worden op het Rudolf Steiner College (RSC) aangemeld met een basisschooladvies. Als een leerling een havo-, vwo- of een gecombineerd havo/vwo-advies krijgt, wordt deze in de afdeling 7-9HV geplaatst. De leerling zal dan tot aan het eind van de 9^e klas op dit niveau worden beoordeeld. Het basisschooladvies wordt op elk rapport vermeld. De kolom die gaat over de behaalde resultaten in het rapport is gekoppeld aan dit basisschooladvies.

Er wordt van de leerling verwacht dat deze op het basisschooladvies werkt. De leerling is medeverantwoordelijk dit in de gaten te houden. Hierbij wordt de leerling natuurlijk ondersteund door ouders of verzorgers en ook de mentor is een belangrijke spil in het proces, o.a. door als tussenpersoon de communicatie met vakdocenten te verzorgen. De mentor blijft (in principe) bij de klas tot aan het eind van het determinatieproces en begeleidt en onderhoudt de gesprekken met alle betrokkenen.

Rondom het tweede rapport in de 9^e klas wordt een eindbesluit geformuleerd. De determinatiecoördinator neemt het besluit en doet dat in samenspraak met de mentor, het docententeam dat lesgeeft aan de leerling, de afdelingsleider en eventuele externen zoals b.v. de zorg coördinator. Het eindbesluit zal zo veel als mogelijk op maat worden geformuleerd. Mogelijke toevoegingen naast het besluit over het niveau kunnen gaan over profielkeuze en al of niet met een contract.

7^e klas

In de 7^e klas staat het niveau niet heel centraal. Alle leerlingen gaan in principe na klas 7 over naar de 8^e klas.

8^e klas:

In de 8^e klas krijgt de leerling met het tweede rapport een ontwikkelingsperspectief (OP) mee. Dit ontwikkelingsperspectief wordt geformuleerd door de determinatiecoördinator in samenspraak met de mentor en is een indicatie van het niveau waarop het docententeam vindt dat de leerling aan het werk is.

9^e klas:

In de 9^e klas wordt gewerkt naar het eindbesluit. Maar eerst krijgt de leerling met het eerste rapport een preadvies mee. Dit preadvies wordt geformuleerd door de determinatiecoördinator in samenspraak met de mentor en hierin wordt het niveau waarop het docententeam vindt dat de leerling aan het werk is al duidelijker.

Rondom het tweede rapport zal de leerling een brief thuis gestuurd krijgen met daarin het eindbesluit. Dit eindbesluit is een zorgvuldig samengesteld advies wat zal gaan over het niveau en profielkeuzes. Dit eindbesluit wordt als (maximaal) haalbaar geacht.

Kort na ontvangst van het eindbesluit gaat de leerling met de ouders of verzorgers in gesprek met de mentor en tijdens dit gesprek wordt een keuze gemaakt voor het niveau in klas 10 en bijbehorende profielkeuze.

Toelichting en verdieping:

7^e klas

Alle leerlingen uit de 7^e HV-klas gaan over naar klas 8HV, o.a. daarom wordt er nauwelijks gesproken over het niveau. Omdat wij geloven dat leerlingen op deze leeftijd nog de tijd mogen krijgen om wakker te worden is er (in principe) geen afstroombeleid. Door in de 7^e klas de leerlingen niet 'lastig te vallen' met niveaus zijn we ervan overtuigd dat we de intrinsieke motivatie stimuleren. Leren wordt op deze leeftijd nog vaak als leuk ervaren en deze ervaring willen we ze niet ontnemen. Voor de leerlingen die het lastig vinden zelfstandig in ons schoolse systeem te leren functioneren bieden we trajectbegeleiding en remedial teaching. Aanmelden hiervoor kan via de mentor bij de zorgcoördinator.

Leerlingen en ouders worden op de hoogte gehouden van de voortgang middels rapporten. Hierop staat vermeld op welk niveau de leerling is geplaatst (basisschooladvies) en op dit niveau wordt door de docenten de resultatenkolom ingevuld.

Na het eerste en tweede rapport krijgen ouders of verzorgers de mogelijkheid om een tien minutengesprek met de vakdocenten aan te vragen indien er vakgerelateerde vragen zijn. Daarnaast is de mentor bereikbaar voor vragen.

8^e klas:

In de eerste weken van het schooljaar bekijkt de mentor of er leerlingen zijn die (al dan niet ernstig) onder het basisschoolniveau hebben gepresteerd. Dit onderpresteren wordt gesignaleerd op basis van het laatste rapport uit de 7^e klas. Als uit dit laatste rapport niet het niveau naar voren komt dat verwacht wordt op grond van het basisschooladvies, neemt de mentor contact op met de ouders om een gesprek te plannen. Dit gesprek kan natuurlijk ook vanuit de ouders geïnitieerd worden als de ouders en leerling hogere verwachtingen

hebben dan het basisschoolniveau. Het is wenselijk dat dit een gesprek is met ouders, de mentor én de leerling. De leerling is immers degene die iets te verbeteren heeft. In het gesprek kunnen afspraken worden gemaakt om te proberen de resultaten in overeenstemming te brengen met de verwachtingen. De leerling maakt van dit gesprek een verslag en levert dit verslag in bij de mentor (de mentor maakt ook een verslag en zet dit in magister). Ook zorgt de mentor dat de vakdocenten op de hoogte worden gesteld van de gemaakte afspraken.

Op de eerste ouderavond van klas 8 (oktober) geeft de mentor informatie over het traject van de determinatie, het ontwikkelingsperspectief, preadvies en eindbesluit. De mentoren krijgen voor deze ouderavond een briefing van de determinatiecoördinator. Deze zorgt ook voor een beknopt schriftelijk overzicht om aan de ouders uit te delen.

Na uitreiking van het eerste rapport (december) wordt er door de mentor en de determinatiecoördinator een monitor uitgevoerd. Leerlingen die onder het havoniveau lijken te werken, worden door de mentor samen met de ouders uitgenodigd voor een gesprek. De leerling maakt van dit gesprek een verslag en levert dit verslag in bij de mentor (de mentor maakt ook een verslag en zet dit in magister). Ook zorgt de mentor dat de vakdocenten op de hoogte worden gesteld van de gemaakte afspraken.

Bij het invullen van het tweede rapport geven de vakdocenten aan op welk niveau zij vinden dat een leerling werkt. Deze uitkomsten worden door de mentor en determinatiecoördinator bestudeerd en zij formuleren samen het ontwikkelingsperspectief. Dit ontwikkelingsperspectief wordt met het tweede rapport meegegeven en is een indicatie van het niveau waar de leerling op werkt en lijkt uit te komen. Bij de formulering van dit perspectief worden de kernvakken (wiskunde, Nederlands en Engels) zwaarder gewogen dan de andere vakken.

Leerlingen met een havo of vwo-perspectief gaan sowieso door naar 9HV.

De leerlingen die met het tweede rapport als ontwikkeling een mavo-perspectief hebben ontvangen komen op de alertlijst. Ouders van leerlingen die op de alertlijst staan, worden na de uitreiking van het ontwikkelingsperspectief z.s.m. uitgenodigd. In dit gesprek worden de mogelijkheden bij ons op school besproken. Voor een aantal leerlingen zal de mavoroute passender zijn. De leerlingen die havo passender vinden maken met de mentor een verbeterplan. In dit verbeterplan wordt beschreven hoe de leerling alsnog tot betere resultaten gaat proberen te komen. Er worden afspraken gemaakt en eisen gesteld. Dit plan wordt door de mentor gedeeld met de vakdocenten, zodat ook zij weten waar de leerling aan moet gaan voldoen.

Met de ouders van de leerlingen die met het tweede rapport als ontwikkeling een havo-perspectief hebben ontvangen terwijl ze op het vwo-niveau zijn geplaatst

wordt telefonisch contact opgenomen door de mentor. Eventueel kan een afspraak worden gemaakt voor een gesprek waarin een verbeterplan wordt samengesteld.

Eind mei, begin juni komen de vakdocenten van de 8^e klassen samen en wordt de alertlijst besproken. N.a.v. het verbeterplan, de resultaten en de verwachting zal de keuze worden gemaakt of de leerling door mag naar 9HV of doorstroomt naar 9M. Zodra dit bekend is zullen ouders, de leerling en de mentor weer samen komen en bespreken welk traject het beste is voor de leerling. Als besloten is dat 9M het beste lijkt, is dit bindend. Mochten ouders en leerling bedenken dat doorstromen naar 9M beter is, terwijl het team het vertrouwen voor 9HV heeft uitgesproken, dan is dat bespreekbaar. Later instromen in het mavoprogramma is niet mogelijk aangezien daar in de 9^e klas al gewerkt wordt aan het mavoprogramma.

Voor een aantal leerlingen zal de route via de mavo een oplossing zijn om met plezier en meer gemak alsnog ook een havodiploma te halen bij ons op school. In 9m gaan zij immers verder met een profiel, er is dan gekozen om een aantal (lastige) vakken te laten vallen. Zij halen in 2 jaar een mavodiploma en kunnen na dat diploma in het versnelde havotraject het havo-examen bij ons op school gaan doen. Zij halen dan op hetzelfde moment een havodiploma met de leerlingen met wie ze in klas 7 en 8 hebben gezeten. Bovendien is na het mavodiploma natuurlijk ook de optie om met een goede basis naar een mbo te gaan. Deze kijk op deze route wordt door de mentor duidelijk gemaakt aan de alertlijst-leerling en ouders. Dit kan leiden dat ouders voor het besluit aan het eind van het jaar zelf besluiten voor deze route te kiezen.

Na het eerste en tweede rapport krijgen ouders of verzorgers de mogelijkheid om een tien minutengesprek met de vakdocenten aan te vragen indien er vakgerelateerde vragen zijn. Daarnaast is de mentor bereikbaar voor vragen.

9^e klas:

In de eerste weken van het schooljaar bekijkt de mentor of er leerlingen zijn die onder het ontwikkelingsperspectief dan wel het basisschoolniveau presteren. Dit onderpresteren wordt gesignaleerd op basis van het laatste rapport uit de 8^e klas. Als uit dit laatste rapport niet het niveau naar voren komt dat verwacht wordt, neemt de mentor contact op met de ouders om een gesprek te plannen. Dit gesprek kan natuurlijk ook vanuit de ouders geïnitieerd worden als de ouders en leerling hogere verwachtingen hebben dan het ontwikkelingsperspectief. In het gesprek kunnen afspraken worden gemaakt om te proberen de resultaten in overeenstemming te brengen met de verwachting. De leerling maakt van dit gesprek een verslag en levert dit verslag in bij de mentor (de mentor maakt ook

een verslag en zet dit in magister). Ook zorgt de mentor dat de vakdocenten op de hoogte worden gesteld van de gemaakte afspraken.

Op de eerste ouderavond van klas 9 (oktober) wordt door de decaan voorlichting gegeven over de profielen die we gaan aanbieden in het examentraject dat in de tiende start. Hier wordt een schriftelijk overzicht van uitgedeeld, zodat ouders en leerling zich kunnen gaan oriënteren. De mentor besteedt vervolgens een aantal mentorlessen aan beroepsoriëntatie, zodat de leerlingen zicht krijgen op de mogelijkheden die horen bij de verschillende profielen. Hier wordt de mentor bij geholpen door de decaan.

Ook wordt op de ouderavond door de mentor informatie over het gehele traject (van preadvies tot eindbesluit) van de determinatie in klas 9 gegeven. De mentoren krijgen voor deze ouderavond een briefing van de determinatiecoördinator. Deze zorgt ook voor een beknopt schriftelijk overzicht om aan de ouders uit te delen.

In december krijgen de leerlingen het eerste rapport. Bij dit rapport krijgen de leerlingen een preadvies mee. De vakdocenten hebben bij het invullen van dit rapport wederom aangegeven op welk niveau zij denken dat een leerling het betreffende vak aankan. De determinatiecoördinator bestudeert samen met de mentor deze waarnemingen en formuleren het preadvies. Bij de formulering van dit preadvies worden de kernvakken (wiskunde, Nederlands en Engels) zwaarder gewogen dan de andere vakken. De mentor neemt contact op met de ouders als het preadvies lager uitvalt dan het ontwikkelingsperspectief aanvankelijk liet zien. Er wordt een afspraak gemaakt voor een gesprek met de ouders en leerling. In dit gesprek worden afspraken gemaakt om op het gewenste niveau te komen.

Vlak voor het invullen van het tweede rapport (uitreiking in april) geven vakdocenten aan op welk niveau zij het vertrouwen hebben in de leerling m.b.t. het vak. De determinatiecoördinator bestudeert deze adviezen en brengt een advies uit aan het college. Bij de formulering van dit advies worden de kernvakken (wiskunde, Nederlands en Engels) zwaarder gewogen dan de andere vakken. Dit advies wordt besproken in de determinatievergadering. Deze vergadering wordt voorgezeten door de afdelingsleider en alle vak- en periode docenten zullen hierbij aanwezig moeten zijn. Samen brengen zij een advies uit aan de determinatiecoördinator en deze neemt het eindbesluit. Dit eindbesluit gaat verder dan alleen het niveau, ook zal er worden gekeken naar mogelijke profielen. Dit eindbesluit wordt door de determinatiecoördinator opgestuurd naar de postadressen van de leerling. Deze brieven gaan op de post de dag voor de uitreiking van het tweede rapport, zodat ze de dag erna in de bus zullen liggen. Het eindbesluit is wat als (maximaal) haalbaar wordt geacht en wordt gepresenteerd als eindbesluit.

In de twee weken na de uitreiking van het tweede rapport en het eindbesluit worden ouders of verzorgers met de leerling door de mentor uitgenodigd voor

een eindgesprek. Tijdens dit eindgesprek wordt een formulier ingevuld met daarop de keuze voor het gewenste profiel binnen het eindexamentraject.

Als ouders en leerling niet tevreden zijn over het eindbesluit en bij het eindgesprek nog geen keuze kunnen of willen maken, kunnen zij een vervolgggesprek aanvragen. Bij dit tweede gesprek zal de determinatiecoördinator ook aanwezig zijn. Dit kan gebeuren als bijvoorbeeld het eindbesluit lager uitvalt dan het preadvies en er nog geen verbetertrajecten zijn ingezet. Is er na dit tweede gesprek met de determinatiecoördinator nog steeds geen overeenstemming, dan kan een derde gesprek worden aangevraagd. Dit derde gesprek wordt gevoerd door ouders en de afdelingsleider. De afdelingsleider verdiept zich in de casus en kan na een zorgvuldige afweging het besluit van de determinatiecoördinator naast zich neer leggen en in samenspraak met ouders bespreken wat de aanpassing van het besluit vergt van ouders, leerling en school.

Leerlingen die onder gepresteerd hebben in klas 9 en waarbij het docententeam duidelijke zorgen heeft geuit of havo wel haalbaar is, kunnen niet blijven zitten. Ook is overstappen naar 9m geen redelijke optie. Deze leerlingen mogen alsnog wel naar 10h, maar onder voorwaarden. Ze worden aangemeld bij de zorg (als dit nog niet was gedaan) en krijgen een contract. In dit contract staat dat de leerling de aangeboden zorg aanvaardt en dat er bij het 2^e rapport in 10h een slaagbare lijst moet zijn. (Voor een slaagbare lijst gaan we uit van de toetsgemiddelden van de examenvakken inclusief eventuele handelingsdelen. Voor de slaag/zak-regeling zie bijvoorbeeld www.examenblad.nl). Voldoet de leerling niet aan deze voorwaarden, dan gaat de leerling na klas 10 naar het mbo. In klas 10 zullen de mentor, afdelingsleider aldaar en de decaan ondersteuning bieden en erop toezien dat het contract wordt nageleefd.

Na het eerste en tweede rapport krijgen ouders of verzorgers de mogelijkheid om een tien minutengesprek met de vakdocenten aan te vragen indien er vakgerelateerde vragen zijn. Daarnaast is de mentor bereikbaar voor vragen.

Criteria niveaubepaling:

De niveaubepaling van de leerlingen vindt plaats door verschillende aandachtsgebieden onder de loep te nemen: door te kijken naar de resultaten van toetsen, maar ook door te kijken naar het doorzettingsvermogen, de zelfstandigheid en motivatie van de leerlingen. Een leerling wordt eigenlijk bijna dagelijks beoordeeld: de docent kijkt of hij het huiswerk maakt, wat de mate van inbreng tijdens periodeonderwijs is, hoe de leerling omgaat met (al dan niet sociaal gestuurde) spanning, hoe hij zich staande houdt tussen zijn klasgenoten enzovoorts. Dit beoordelingsproces is natuurlijk lang niet altijd inzichtelijk. Toch laten we dit niet los, omdat in onze visie niet alleen de prestaties, maar het hele kind centraal staat als het om zijn ontwikkeling gaat. Door onze ervaring weten wij welke eigenschappen naast het cognitieve niveau ondersteunend kunnen zijn voor de mogelijke prestaties van een leerling. Dit nemen wij mee in het eindbesluit, maar we waken er wel voor dat dit soort verwachtingen de prestaties niet overstemmen. Een kind kan immers veel talent hebben, maar als het in klas 7 t/m 9 dit niet heeft laten zien in zijn resultaten, is het vermoeden dat het ook in klas 10 t/m 12 niet opeens veel beter gaat presteren. Het prestatieniveau is dus wel het voornaamste uitgangspunt voor het eindbesluit.

Harde criteria:

- Kernvakken (ne-en-wi) tellen voor twee. Een "onder-niveau" bij dit vak telt dus als twee onvoldoendes
- Bij anderen vakken telt een "onder niveau" voor één onvoldoende.
- Een leerling wordt gedetermineerd op een lager niveau, als hij op zijn niveau 4 onvoldoendes scoort bij de resultaten.
- Een leerling met 2 of 3 onvoldoendes is een bespreekgeval. Dan hangt het besluit ook af van de prestaties bij de andere vakken.

Bij de talen en de zaakvakken wordt het niveauverschil vooral bij opdrachten die meer open van karakter zijn duidelijk. Opdrachten als boekproefwerken, of andere creatieve schrijfopdrachten. Daarnaast is er een groot verschil in de soorten vragen die door de leerlingen worden gesteld. Een vwo-leerling stelt vragen die gericht zijn op het verkrijgen van inzicht, een havoleerling stelt verdiepende vragen om reproductie te vereenvoudigen en een mavoleerling stelt vaak vragen om meer of anders uitleg te krijgen. Schriftelijk is het niveauverschil duidelijk te zien in de formulering als er bij een vraag aansluitend een toelichting of motivatie wordt gevraagd. Bij moderne vreemde talen is het bijvoorbeeld een manier om niveauverschil te onderscheiden door de leerlingen zinnen te laten maken met de geleerde woordjes: het niveau van de voortgebrachte zinnen zegt iets over het niveau van de leerling.

Bij wiskunde en andere exacte vakken is het redelijk eenvoudig niveautoetsen te maken. De toetsen worden opgebouwd van relatief makkelijke vragen naar de moeilijkere vragen. Ook kan een vraag die nog niet is behandeld

in voorgaande lessen de docent helpen met het bepalen van het niveau van de leerling. Daarnaast kunnen ook verschillende toetsen worden gegeven.

Ambachts-, kunst- en overige vakken nemen natuurlijk een aparte plaats in, want praktische vaardigheden zeggen op het eerste gezicht niet veel over het cognitieve niveau van de leerling. Toch kunnen de leerlingen ook hier inzicht laten zien. Te denken valt aan planning en aanpak. De leerkrachten van deze vakken kunnen vooral iets inbrengen over de ontwikkeling van de wilskracht in relatie tot het planvermogen.

Overzicht contactmomenten:

In onderstaande tabel staat aangegeven wanneer, wie en hoe contact zal worden opgenomen met de ouders of verzorgers en met welke aanleiding (omwille het determinatieproces). Natuurlijk kan de mentor dat ook buiten deze momenten doen en ook de ouders hebben de mogelijkheid om op eigen initiatief de mentor te benaderen. Als er contact wordt opgenomen vanwege onderpresteren, wordt er meestal een verbeterplan opgesteld. Hierbij worden ook vervolgsafspraken gemaakt.

Wanneer:	Aanleiding:	Door wie:	Op welke manier:
Begin 8 ^e klas.	Ernstige onder prestaties zichtbaar op het laatste rapport uit klas 7.	Mentor	Telefonisch om een afspraak te maken.
Rond het 1 ^e rapport 8 ^e klas.	Met dit rapport lijkt de leerling onder het havoniveau te werken.	Mentor	Telefonisch om een afspraak te maken.
Bij het 2 ^e rapport 8 ^e klas	Vakdocenten hebben een indicatie van het niveau gegeven. Het ontwikkelingsperspectief.	Determinatie coördinator	Brief tegelijk met het 2 ^e rapport
Na uitreiking ontwikkelings-perspectief (2 ^e rapport 8 ^e klas).	Leerling heeft als ontwikkelingsperspectief mavo gekregen.	Mentor	Telefonisch om een afspraak te maken.
Na uitreiking ontwikkelings-perspectief (2 ^e rapport 8 ^e klas).	Leerling heeft als ontwikkelingsperspectief havo gekregen, terwijl het basisschooladvies vwo is.	Mentor	Telefonisch om eventueel een afspraak te maken.
Begin 9 ^e klas.	Onderpresteren (onder basisschooladvies of onder ontwikkelings-perspectief) zichtbaar op het laatste rapport uit klas 8.	Mentor	Telefonisch om een afspraak te maken.
Bij het 1 ^e rapport 9 ^e klas.	Vakdocenten hebben een vooruitzicht van het niveau gegeven. Het preadvies.	Determinatie coördinator	Brief tegelijk met het 1 ^e rapport.
Na uitreiking preadvies.	Preadvies ligt onder het basisschooladvies of ontwikkelingsperspectief.	Mentor	Telefonisch om een afspraak te maken.

Wanneer:	Aanleiding:	Door wie:	Op welke manier:
Bij het 2 ^e rapport 9 ^e klas.	Vakdocenten hebben per vak het niveau van de leerling aangegeven. Het eindbesluit.	Determinatie coördinator	Brief naar het postadres.
Na ontvangst eindbesluit.	Bepalen van het vervolgtraject in de bovenbouw.	Mentor	Telefonisch om een afspraak te maken.